

KOMUNIKAT PRASOWY nr 108/25

Luksemburg, 4 września 2025 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-225/22 | AW „T”

Sąd krajowy jest zobowiązany uznać za niebyły wyrok sądu wyższej instancji, który nie jest niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy

Powinno to nastąpić wówczas, gdy taki skutek jest nieodzowny dla zagwarantowania pierwszeństwa prawa Unii

Wyrokiem z 20 października 2021 r. Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych polskiego Sądu Najwyższego uchyliła prawomocny wyrok z 2006 r., w którym zakazano wprowadzania do obrotu określonych serii czasopism z krzyżówkami. Sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania sądowi cywilnemu.

Ten ostatni sąd uważa, że ze względu na nieprawidłowości w procedurze powołania sędziów odnośnej izby Sądu Najwyższego, skład orzekający, który wydał wyrok z 20 października 2021 r., nie jest sądem w rozumieniu prawa Unii. W konsekwencji, jego zdaniem, nie ma potrzeby badania skutków, jakie wywołuje ten wyrok.

Nie ma on jednak pewności co do możliwości dokonania kontroli ukształtowania składu sądu wyższej instancji. Zarówno uregulowania krajowe, jak i orzecznictwo polskiego Trybunału Konstytucyjnego zakazują mu badania prawidłowości powołania sędziów, co oznacza, że musiałby on zastosować się do orzeczenia o przekazaniu mu sprawy do ponownego rozpoznania.

Potrzebując wyjaśnień dotyczących prawa Unii¹, sąd krajowy zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości.

W odpowiedzi Trybunał wskazał, że **sąd krajowy nie może pominąć faktu, iż Trybunał odmówił Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych polskiego Sądu Najwyższego statusu sądu**², ponieważ izba ta nie spełnia ustanowionych w prawie Unii wymogów dotyczących niezawisłości, bezstronności i uprzedniego ustanowienia na mocy ustawy.

Do sądu krajowego będzie zatem należało zbadanie prawidłowości powołania sędziów zasiadających w składzie orzekającym, który wydał wyrok z 20 października 2021 r. Obecność w odnośnym składzie choćby jednego sędziego, którego powołanie nie spełnia wskazanych wymogów, wystarczy, aby pozbawić ten skład statusu niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu prawa Unii.

Zasada pierwszeństwa prawa Unii oraz wiążące skutki orzeczeń Trybunału wymagają, aby **zarówno uregulowania krajowe, jak i orzecznictwo polskiego Trybunału Konstytucyjnego nie uniemożliwiały dokonywania takiej weryfikacji**³.

Jeżeli sąd krajowy ustali, że orzeczenie o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania zostało wydane przez skład orzekający, który nie spełnia wymogów prawa Unii, **orzeczenie to trzeba będzie uznać za niebyłe**, jeżeli jest to nieodzowne dla zagwarantowania pierwszeństwa prawa Unii. Takiemu skutkowi nie będą mogły stanąć na przeszkodzie żadne względy wywodzone z zasady pewności prawa lub mające związek z domniemaną powagą rzeczy osądzonej.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie wyroku](#) są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ W szczególności w odniesieniu do art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

² Wyrok z dnia 21 grudnia 2023 r., *Krajowa Rada Sądownictwa (Dalsze zajmowanie stanowiska sędziego)*, [C-718/21](#) (zob. również komunikat prasowy nr [206/23](#)). Trybunał orzekł, że skład orzekający Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych polskiego Sądu Najwyższego, który wystąpił do niego w tamtej sprawie, nie stanowi – ze względu na sposób powołania wchodzących w jej skład sędziów – sądu w rozumieniu prawa Unii.

³ W swoim wyroku z dnia 5 czerwca 2023 r., *Komisja/Polska (Niezawisłość i życie prywatne sędziów)*, [C-204/21](#) (zob. również komunikat prasowy nr [89/23](#)) Trybunał orzekł, że Polska uchybiła swoim zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, ponieważ przyjęła ustawy, które zakazywały sądom badania, czy one same lub zasiadający w nich sędziowie lub inni sędziowie lub inne sądy spełniają przewidziane w prawie Unii wymogi dotyczące niezawisłości, bezstronności i uprzedniego ustanowienia na mocy ustawy.